

Dómur bæjarþings Reykjavíkur 30. júní 1965.

Mál þetta, sem þingfest og dómtekið var 29. júní 1965, hefur Páll Pálsson, Drápuhlíð 19, Reykjavík, höfðað fyrir bæjarþinginu með opinberru stefnu, útgefinni 14. apríl 1965, en birtri 26. apríl 1965, til ógildingar handhafaskuldabréfi, útgefnu hinn 25. júní 1958 af Sigurlaugu Helgadóttur, Barmahlíð 6, Reykjavík.

Skuldabréfið telur stefnandi hafa verið upphaflega að fjárhæð kr. 130.000.00, en nú að eftirstöðvum kr. 52.000.00, það sé tryggt með 2. veðrétti og uppfærslurétti í eignarhluta útgefanda þess í húseigninni nr. 76 við Miklubraut hér í borg.

Stefnandi kveður sig vera eiganda téðs skuldabréfs, en bréfið hafi glatazt og sé sér því nauðsyn að fá það ógilt með dómi.

Stefna hefur verið gefin út í máli þessu og birt lögum samkvæmt, en enginn sótt þing til að andmæla dómkröfum.

Verður því að taka kröfur stefnanda til greina.

Hrafn Bragason, fulltrúi yfirborgardómara, kvað upp dóm þennan.

Dómsorð:

Framangreint handhafaskuldabréf skal vera ógilt.

Mánudaginn 13. nóvember 1967.

Nr. 85/1967. **Páll S. Pálsson**
f. h. Gjaldstofu Færeya
 gegn
Rasmus Rasmussen.

Dóminn skipuðu hinir reglulegu dómara Hæstaréttar.

Kærumál. Frávisun. Stefnubirting.

Dómur Hæstaréttar.

Sóknaraðili hefur skotið máli þessu til Hæstaréttar með kæru 5. maí 1967, sem Hæstarétti barst 29. s. m. Hann krefst þess, að hinn kærði dómur verði úr gildi felldur og lagt verði fyrir héraðsdómara að kveða upp efnisdóm í málinu. Hann krefst kærumálskostnaðar úr ríkissjóði.

Frá varnaraðilja hafa hvorki borizt kröfur né greinargerð.

Mál þetta hefur verið flutt munnlega fyrir Hæstarétti samkvæmt heimild í 2. mgr. 31. gr. laga nr. 57/1962.

Því hefur verið lýst fyrir Hæstarétti, að stefndi sé eigi skráður í þjóðskrá hér á landi né hafi hann innt hér skatt af hendi.

Stefnuvottar birtu héraðsstefnu í máli þessu „fyrir Björgu Thorberg á heimili hennar, Snorrabraut 50 hér í borg, og afhentum henni endurrit af stefnunni, sem hún lofaði að afhenda stefnda, sem býr í sama húsi, en var fjarverandi“. Þar sem eigi var skráður samastaður stefnda hér á landi, þykir varhugavert að meta þessa stefnubirtingu á hendur honum, sem eigi hefur komið fyrir dóm, nægilega. Ber því þegar af þessari ástæðu að vísa málinu frá héraðsdómi. Leiðir þetta til staðfestingar héraðsdóms að niðurstöðu til.

Kærumálskostnaður fellur niður.

Dómsorð:

Hinn kærði dómur á að vera óraskaður.

Kærumálskostnaður fellur niður.

Dómur bæjarþings Reykjavíkur 28. apríl 1967.

Mál þetta, sem dómtekið var hinn 11. þ. m., hefur Páll S. Pálsson hæstaréttarlögmaður vegna Gjaldstofu Færeyja höfðað fyrir bæjarþinginu með stefnu, birtri 8. þ. m., gegn Rasmus Rasmussen, Snorrabraut 50, Reykjavík, til greiðslu skuldar að fjárhæð danskar kr. 5.316.70 ásamt 8% ársvöxtum frá 17. febrúar 1967 til greiðsludags og málskostnaðar að skaðlausu.

Stefnandi lýsir málavöxtum svo:

„Stefndi skuldar Gjaldstofu Færeyja skatt fyrir árin 1962—1965, og nemur skuldin ofanefndri fjárhæð. Vextir útreiknaðir af gjaldstofunni til 17. febrúar 1967 eru meðtaldir í stefnufjárhæðinni. Nema þeir kr. 1.161.70, danskar“.

Stefndi hefur hvorki sótt þing né sækja látið. Honum var ekki birt stefnan persónulega, en birting hennar hefur hins vegar farið fram með löglegum hætti.

Í 61. gr. stjórnarskrár lýðveldisins Íslands nr. 33 frá 17. júní 1944 segir, að „Dómendur skulu í embættisverkum sínum fara

einungis eftir lögunum“. Hér er fyrst og fremst átt við íslensk lög og landsrétt. Við úrlausn á kröfu þeirri, sem hér er höfð uppi, yrði hins vegar að dæma eftir erlendum rétti, sem dómariinn hvorki þekkir né ber embættisleg skylda til að kynna sér af sjálfsdáðum. Eru því eigi fyrir hendi nauðsynlegar forsendur til könnunar á réttmæti skattkröfunnar, sem ákveðin er einhliða af hálfu skattayfirvalda og verður því eigi jafnað til borgaralegra krafna.

Í samningnum á milli Norðurlandanna um, að aðfararhæfi dóma o. fl., sbr. lög nr. 30 23. júní 1932, er það fram tekið, að dómur um skatta, sem kveðnir eru upp í einu landanna, séu ekki aðfararhæfir í öðru. Þaðan af síður ættu ákvarðanir skattayfirvalda í einu ríkjanna um skattfjárhæð að vera dómhæfar í öðru.

Þegar haft er í huga það, sem nú hefur verið rakið, svo og það, að stefndi hefur eigi sótt þing í málinu, þá þykir rétt að vísa máli þessu frá dómi ex officio, enda er það mjög ríkjandi venja, viðtekin almennt, bæði í fræði og framkvæmd, að dómstólar í einu ríki fjalli ekki um skattakröfur frá öðrum ríkjum, hvorki með dómi né aðför.

Þessu til frekari áréttingar skal bent á 3. tl. 11. greinar laga nr. 30 23. júní 1932, umræður um þetta efni á norræna lögfræðingapínginu í Kaupmannahöfn árið 1928, 14. bindi bls. 154 og áfram, svo og Norsk Civilprosess eftir Per Augdahl, önnur útgáfa, bls. 173, prentuð í Þrándheimi 1951. (I kommisjon hos Akademisk forlag).

Eftir þessum málalokum verður málskostnaðarkrafa stefnanda ekki tekin til greina.

Magnús Thoroddsen borgardómari kvað upp dóm þennan.

Dómsorð:

Máli þessu er vísað frá bæjarþingi Reykjavíkur ex officio. Málskostnaðarkrafa stefnanda er ekki tekin til greina.